Agatha Christie

Semnul degetului cel mare al Sf. Petru

— Şi acum, mătuşă Jane, e rândul dumitale, spuse Raymond West.

— Da, mătuşă Jane, aşteptăm ceva cu totul picant, răsună vocea lui Joyce Lemprière.

— Ei acum, râdeți de mine, dragii mei, oftă liniştită Miss Marple. Credeți că dacă am trăit în locul ăsta uitat de lume toată viața n-am avut posibilitatea să mi se întâmple lucruri foarte interesante?

— Să mă ierte Dumnezeu dacă am considerat viața de la țară aşa de liniştită şi monotonă, se scuză Raymond plin de fervoare. Nu după oribilele revelații pe care le-am auzit de la dumneata! Lumea din metropolă pare un loc blând şi paşnic în comparație cu St. Mary Mead.

— Ei bine, dragul meu, îl asigură Miss Marple, natura umană este cam aceeaşi peste tot şi, firește, ai prilejul s-o observi mai îndeaproape într-un sat.

— Eşti într-adevăr unică, mătuşă Jane, strigă Joyce. Sper să nu te superi că-ți spun mătuşă Jane? Adăugă ea. Nu ştiu de ce-o fac.

— Nu ştii, dragă? Întrebă Miss Marple.

O privi câteva clipe cu o undă ciudată, care-o făcu pe fată să se înroşească toată. Raymond West se frământă în scaun şi tuşi oarecum stânjenit.

Agatha Christie

Semnul degetului cel mare al Sf. Petru

— Şi acum, mătuşă Jane, e rândul dumitale, spuse Raymond West.

— Da, mătuşă Jane, aşteptăm ceva cu totul picant, răsună vocea lui Joyce Lemprière.

— Ei acum, râdeţi de mine, dragii mei, oftă liniştită Miss Marple. Credeţi că dacă am trăit în locul ăsta uitat de lume toată viaţa n-am avut posibilitatea să mi se întâmple lucruri foarte interesante?

— Să mă ierte Dumnezeu dacă am considerat viaţa de la ţară aşa de liniştită şi monotonă, se scuză Raymond plin de fervoare. Nu după oribilele revelaţii pe care le-am auzit de la dumneata! Lumea din metropolă pare un loc blând şi paşnic în comparaţie cu St. Mary Mead.

— Ei bine, dragul meu, îl asigură Miss Marple, natura umană este cam aceeaşi peste tot şi, fireşte, ai prilejul s-o observi mai îndeaproape într-un sat.

— Eşti într-adevăr unică, mătuşă Jane, strigă Joyce. Sper să nu te superi că-ţi spun mătuşă Jane? Adăugă ea. Nu ştiu de ce-o fac.

— Nu ştii, dragă? Întrebă Miss Marple.

O privi câteva clipe cu o undă ciudată, care-o făcu pe fată să se înroşească toată. Raymond West se frământă în scaun şi tuşi oarecum stânjenit.

Miss Marple se uită la amândoi, zâmbi din nou şi-şi concentră atenţia asupra tricotatului.

— E-adevărat, desigur, că am dus o viaţă care se poate numi lipsită de evenimente, dar am căpătat multă experienţă în rezolvarea a diferite mici probleme care se ivesc. Unele au fost cât se poate de ingenioase, dar n-ar avea nici un rost să vi le povestesc pentru că sunt legate de lucruri minore care nu v-ar interesa, precum: cine a tăiat plasa de la geanta din sfoară a doamnei Jones? De ce doamna Sims a purtat numai o dată noua sa haină de blană? Lucruri foarte interesante, cu adevărat, pentru oricine studiază natura umană. Nu, singura întâmplare pe care mi-o amintesc şi care v-ar trezi interesul este cea privitoare la soţul bietei mele nepoate Mabel.

S-a întâmplat cu vreo 10-15 ani în urmă şi, din fericire, totul s-a terminat şi lumea a uitat. Oamenii au memorii foarte scurte – mare noroc, mi-am zis întotdeauna.

Miss Marple se opri şi murmură pentru sine.

— Trebuie doar să număr rândul acesta. Descreşterea e puţin mai dificilă. 1, 2, 3, 4, 5 şi apoi trei ochiuri luate; e în ordine. Acum, despre ce vorbeam? O, da, despre biata Mabel.

Mabel era nepoata mea. O fată drăguţă, cu adevărat o fată foarte drăguţă, dar nu mai puţin cam ceea ce s-ar putea numi prostuţă. Îi plăcea tare mult să fie melodramatică şi să se plângă mult mai mult decât era cazul ori de câte ori era necăjită. Când avea 22 de ani s-a căsătorit cu un domn Denman şi mă tem că n-a fost o căsnicie foarte fericită.

Sperasem foarte mult ca ataşamentul dintre ei să nu ducă la nimic, dar domnul Denman era un bărbat cu un temperament foarte violent – nu tipul de om care ar fi avut răbdare cu fanteziile lui Mabel – şi am mai aflat că fuseseră şi nebuni prin familia lui. Totuşi, fetele erau la fel de încăpăţânate pe vremea aceea ca şi acum, aşa cum vor fi întotdeauna. Şi Mabel s-a căsătorit cu el.

N-am văzut-o prea des după mariaj. A venit să locuiască la mine o dată sau de două ori şi m-au invitat la ei de câteva dăţi, dar, de fapt, mie nu prea îmi place să locuiesc în casele altor oameni şi am reuşit întotdeauna să găsesc o scuză plauzibilă. Erau căsătoriţi de zece ani, când domnul Denman a murit subit. Nu au avut copii şi el i-a lăsat toţi banii săi lui Mabel. I-am scris, desigur, oferindu-mă să mă duc la Mabel dacă avea nevoie de mine; ea mi-a răspuns printr-o scrisoare de foarte mult bun simţ şi am înţeles că nu era chiar copleşită de amărăciune. M-am gândit că era firesc deoarece ştiam că de la un timp nu se prea înţelegeau. Abia după trei luni am primit o scrisoare cât se poate de isterică de la Mabel, implorându-mă să mă duc la ea, zicând că lucrurile merg din ce în ce mai rău şi că ea nu mai rezistă.

Aşa că, bineînţeles, continuă Miss Marple, i-am dat bani de concediu Clarei, am trimis argintăria şi cana mare de bere a regelui Charles la bancă spre depozitare şi-am plecat de îndată. Am găsit-o pe Mabel într-o stare foarte nervoasă. Casa, Myrtlie Dene, era foarte mare, mobilată foarte confortabil. Acolo se aflau o bucătăreasă, o cameristă şi o infirmieră ce aveau grijă de bătrânul domn Denman, socrul Mabelei, care era ceea ce se numeşte „un om nu prea în toate minţile”. Destul de liniştit şi bine crescut, dar câteodată foarte ciudat. Cum să vă spun, fuseseră nebuni prin familie. Am fost foarte şocată când am văzut cât se schimbase Mabel. Era toată numai nervi, tremurând şi mi-a fost cât se poate de greu s-o fac să-mi povestească peste ce necaz dăduse. Am aflat, aşa cum se întâmplă întotdeauna cu astfel de lucruri, în mod indirect. Am întrebat-o despre nişte prieteni de care vorbea mereu în scrisorile ei, familia Gallagher. Spre surprinderea mea, mi-a spus că-i vedea foarte rar atunci. Când i-am menţionat alţi prieteni am primit acelaşi răspuns. I-am vorbit atunci despre nebunia de a se închide în sine, de a se izola şi a sta numai pe

gânduri, în special despre prostia de a se îndepărta de prietenii ei. Atunci mi-a destăinuit adevărul.

— Nu e vina mea, ci a lor. Nimeni de aici nu vrea să vorbească acum cu mine. Când mă duc pe strada mare, toţi o iau într-o altă direcţie, în aşa fel încât să nu fie obligaţi să mă întâlnească sau să-mi vorbească. Sunt un fel de leproasă. Este îngrozitor şi nu mai pot să suport. Va trebui să vând casa şi să plec în străinătate. Totuşi, de ce trebuie să fiu izgonită dintr-o casă ca asta? N-am făcut nimic.

Am fost mult mai tulburată decât vă pot mărturisi. Tricotam pe atunci un fular de lână pentru bătrâna doamnă Hay şi, în agitaţia mea, am scăpat două ochiuri şi n-am descoperit asta decât mult timp mai târziu.

— Draga mea Mabel, i-am spus, mă uimeşti. Dar, care este cauza acestor lucruri?

Încă de mică, Mabel fusese întotdeauna dificilă. Îmi era cât se poate de greu s-o fac să-mi dea un răspuns direct la întrebarea mea. Spunea numai lucruri vagi despre discuţii răutăcioase şi oameni indolenţi care n-aveau nimic mai bun de făcut decât să vorbească şi despre unii care băgau idei în capul celorlalţi.

— Îmi este destul de clar, am asigurat-o eu. Evident, circulă o poveste în legătură cu tine. Dar care e povestea trebuie s-o ştii la fel de bine ca toată lumea. Şi te rog să mi-o spui.

— E aşa de răutăcioasă, gemu Mabel.

— Bineînţeles, că este răutăcioasă, am răspuns iute. Nu-i nimic de povestit despre ce le trece oamenilor prin minte, care să mă surprindă. Acum, Mabel, vrei să-mi expui într-o engleză clară ce spun oamenii despre tine?

Atunci am aflat totul.

Se părea că moartea lui Geoffrey Denman fiind „bruscă şi neaşteptată” a dat naştere la diferite zvonuri. De fapt, ca s-o spunem drept, aşa cum i-am spus-o şi ei, oamenii vorbeau că ea îşi otrăvise soţul.

Acum, după cum îmi închipui că ştiţi, nimic nu este mai crudă decât calomnia şi nimic mai dificil de combătut. Când oamenii te vorbesc pe la spate nu poţi respinge sau nega nimic şi zvonurile cresc în intensitate, fără ca cineva să le poată opri. Sigură eram de un lucru: Mabel era incapabilă să otrăvească pe cineva. Şi nu înţelegeam de ce să i se ruineze viaţa şi casa să-i devină insuportabilă numai pentru că, după toate probabilităţile, făcuse ceva prostesc şi lipsit de sens.

— Nu iese fum fără foc, i-am spus. Acum, Mabel, trebuie să-mi povesteşti ce i-a stârnit pe oameni să însăileze o asemenea poveste. Trebuie să fi fost ceva.

Mabel a fost foarte incoerentă şi a declarat că nu s-a întâmplat nimic, absolut nimic, cu excepţia faptului că, desigur, moartea lui Geoffrey fusese instantanee. Păruse că se simte foarte bine la supeu în seara aceea şi se îmbolnăvise violent în timpul nopţii. Chemase doctorul, dar bietul om murise la câteva minute după sosirea medicului. Se considerase că decesul survenise ca urmare a ingerării unor ciuperci otrăvitoare.

— Bine, am zis, îmi închipui că o moarte violentă de acest fel ar putea face limbile să trăncănească, dar, sigur, nu fără alte fapte suplimentare. Te-ai certat cu Geoffrey sau ceva de genul acesta?

Ea recunoscu că se certase cu el în dimineaţa precedentă la micul dejun.

— Şi servitorii au auzit, nu-i aşa? Am întrebat-o.

— Nu erau în cameră.

— Nu, draga mea, dar ei erau probabil foarte aproape, afară lângă uşă.

Cunoşteam prea bine forţa vocii isterice ascuţite a Mabelei. Geoffrey Denman era şi el un om obişnuit să ridice glasul când se supăra.

— Pentru ce v-aţi certat?

— O, lucruri obişnuite. Erau întotdeauna mereu şi mereu aceleaşi lucruri. Câte un fleac ne deranja şi atunci Geoffrey

devenea imposibil aruncând lucruri îngrozitoare şi eu îi spuneam ce credeam despre el.

— Atunci v-aţi certat o mulţime? Am întrebat eu.

— N-a fost vina mea…

— Dragă copilă, i-am zis, nu contează a cui a fost vina. Nu contează ce discutăm. Într-un loc ca acesta, viaţa particulară a fiecăruia constituie mai mult sau mai puţin proprietate publică. Tu şi soţul tău v-aţi certat tot timpul. Aţi avut o ceartă deosebit de puternică într-o dimineaţă şi în noaptea aceea soţul ţi-a murit brusc şi misterios. Asta-i tot, sau mai e şi altceva?

— Nu ştiu ce vrei să spui prin altceva, zise Mabel morocănoasă.

— Exact ceea ce spun, draga mea. Dacă ai făcut vreo prostie, pentru numele lui Dumnezeu nu mi-o ascunde. Eu vreau să fac tot ce pot ca să te ajut.

— Nimeni şi nimic nu mă poate ajuta, doar moartea, se răsti Mabel.

— Trebuie să ai puţin mai multă încredere în Providenţă, dragă, i-am spus. E-n regulă acum, Mabel, ştiu perfect de bine că mai e ceva pe care mi-l ascunzi.

Întotdeauna ştiam, încă de când era mică, când îmi spunea tot adevărul. Îmi lua mult timp, dar până la urmă tot îl scoteam de ia ea. În dimineaţa fatală se dusese la farmacist şi cumpărase nişte arsenic. Bineînţeles că trebuise să semneze în registru pentru el. Firesc, farmacistul povestise despre asta.

— Cine-i doctorul tău, am întrebat-o.

— Dr. Rawlinson.

Îl ştiam din vedere. Mabel mi-l arătase cu o zi mai înainte. Ca să vă spun într-un limbaj cât se poate de simplu, el era ceea ce aş descrie un bătrân care abia se ţine pe picioare. Am prea multă experienţă de viaţă ca să cred în infailibilitatea doctorilor. Unii sunt oameni deştepţi, alţii nu; şi cei mai buni dintre ei, jumătate din timp nu ştiu de ce

suferi. Eu nu am de-a face cu doctorii şi nici cu medicamentele lor.

Am meditat la situaţie, mi-am pus boneta şi m-am dus să-i fac o vizită dr. Rawlinson. Era exact cum mi-l închipuisem – un bătrân drăguţ, bun, vorbea neclar şi atât de miop că ţi se făcea milă, puţin surd şi pe deasupra sensibil şi sentimental în cel mai înalt grad. Se înflăcără de îndată ce am adus în discuţie moartea lui Geoffrey Denman, mi-a vorbit o mulţime despre diferitele soiuri de ciuperci, comestibile şi otrăvitoare. O întrebase pe bucătăreasă şi ea recunoscuse că una sau două ciuperci gătite fuseseră „puţin ciudate”, dar cum erau trimise de la magazin crezuse că nu aveau nimic. Cu cât se gândea la ele, cu atât mai mult era convinsă că aparenţa lor era neobişnuită.

— S-ar putea, am zis eu. Pentru început arată ca ciupercile obişnuite şi termină prin a fi portocalii cu pete roşii. Nu-i nimic de care categoria asta de oameni să nu-şi reamintească dacă încearcă.

Am înţeles că Denman nu mai putea să vorbească când doctorul a ajuns la el. Era incapabil să înghită şi murise după câteva minute. Medicul părea perfect satisfăcut de certificatul pe care-l dăduse. Dar cât de mult din asta era încăpăţânare şi cât certitudine, nu puteam fi sigură.

M-am întors direct acasă şi-am întrebat-o de îndată pe Mabel de ce cumpărase arsenic.

— Trebuie să-ţi fi trecut vreo idee prin cap, am insistat.

Mabel a izbucnit în plâns.

— Vroiam să mă sinucid, gemu ea. Eram, prea nefericită. Credeam că termin cu toate.

— Mai ai arsenicul? Am întrebat-o.

— Nu, l-am aruncat.

Am rămas întorcând problema pe toate feţele.

— Ce s-a întâmplat când s-a îmbolnăvit? Te-a chemat?

— Nu. Dădu din cap. A sunat clopoţelul violent. Trebuie să fi sunat de mai multe ori. Până la urmă, Dorothy, camerista, l-a auzit, a trezit bucătăreasa şi au coborât. Când Dorothy l-

a văzut, s-a speriat. El se zbuciuma şi delira. A lăsat-o pe bucătăreasă cu el şi s-a repezit la mine. M-am sculat şi m-am dus la el. Desigur, mi-am dat seama imediat că era groaznic de bolnav. Din nefericire Brewster, care are grijă de bătrânul domn Denman, era plecată în noaptea aceea, aşa că nu era nimeni care să ştie ce să facă. Am trimis-o pe Dorothy după doctor, pe când bucătăreasa şi cu mine am rămas cu el, dar după câteva minute n-am mai putut suporta; era prea îngrozitor. Am alergat în camera mea şi am închis uşa.

— Foarte rău şi egoist din partea ta, i-am spus eu; şi, fără îndoială, purtarea ta de atunci nu te-a ajutat cu nimic, poţi fi sigură de asta. Bucătăreasa trebuie s-o fi povestit peste tot. Bine, bine, asta-i o treabă proastă.

Apoi am stat de vorbă cu servitorii. Bucătăreasa vroia să-mi vorbească despre ciuperci, dar am oprit-o. Mă săturasem de ciupercile alea. În schimb, le-am întrebat pe bucătăreasă şi pe cameristă, în amănunt, despre starea stăpânului lor în noaptea aceea. Amândouă au spus la fel că el părea să se afle în agonie, că nu era în stare să înghită, că putea vorbi numai cu o voce strangulată şi când spunea ceva erau numai frânturi, nimic de înţeles.

— Ce spunea când vorbea incoerent? Am întrebat curioasă.

— Ceva despre un fel de peşte, nu-i aşa? Spuse bucătăreasa întorcându-se către cealaltă.

Dorothy îi întări spusele.

— O grămadă de peşte”, zise ea, nişte prostii ca astea. Mi-am dat seama imediat că nu era în toate minţile, bietul domn.

Nu părea să găsesc vreun înţeles în lucrurile astea. Ca o ultimă scăpare, m-am dus sus s-o văd pe Brewster, o femeie deşelată de vreo 50 de ani.

— E păcat că n-am fost aici în noaptea aceea, zise ea. Nimeni nu pare să fi încercat să facă ceva pentru el până când a sosit doctorul.

— Mi se parc că delira, am spus cu îndoială în glas; dar acesta nu-i un simptom de otrăvire cu ptomainǎ, nu-i aşa?

— Depinde, răspunse Brewster.

Am întrebat-o cum îi merge pacientului ei. Dădu din cap tristă.

— Cam rău!

— E slăbit?

— O, nu, e destul de puternic din punct de vedere fizic, cu excepţia ochilor. Ei îl lasă din ce în ce mai mult. S-ar putea să ne supravieţuiască tuturora, dar mintea i se sclerozează foarte repede acum. Le-am spus domnului şi doamnei Denman c-ar trebui internat într-o instituţie, dar doamna Denman nu vrea să audă de aşa ceva cu nici un preţ.

Trebuie să vă spun că Mabel a avut întotdeauna o inimă bună.

Ei bine, aşa stăteau lucrurile. M-am gândit la toate aspectele şi, în cele din urmă, am decis că rămânea un singur lucru de făcut. Având în vedere zvonurile care circulau, trebuia cerută permisiunea pentru exhumarea cadavrului, întocmit un certificat post-mortem adecvat pentru ca să punem capăt odată pentru totdeauna calomniilor. Desigur, Mabel, a făcut scandal, mai ales din motive sentimentale – să tulburi mortul din pacea mormântului său etc. Etc.

— Dar eu m-am ţinut fermă pe poziţie.

N-o să mă lungesc prea mult cu partea asta a povestirii. Am obţinut permisiunea, au făcut autopsia sau cum îi zic, dar rezultatul n-a fost atât de satisfăcător cum ne-am fi aşteptat. Nu era nici o urmă de arsenic – asta tot era bine – dar concluzia raportului suna „că nu există nimic care să indice prin ce mijloace decedatul murise”.

Aşadar, vedeţi, asta nu ne-a scos deloc din necaz. Oamenii au continuat să vorbească despre otrăvuri rare, imposibil de detectat şi prostii de felul ăsta. Discutasem cu patologul care scrisese certificatul şi i-am pus mai multe întrebări: el şi-a dat toată silinţa să se eschiveze de a răspunde la

majoritatea, dar am aflat de la el că, după părerea sa, era cât se poate de improbabil ca ciupercile otrăvite să fi cauzat decesul. O idee îmi trecu prin cap şi l-am întrebat ce otravă, dacă exista vreuna, ar fi putut fi folosită pentru obţinerea acelui rezultat. Mi-a explicat îndelung, dar trebuie să recunosc că nu prea l-am urmărit, dar în rezumat totul ducea la concluzia aceasta: moartea ar fi putut surveni ca urmare a unui puternic alcaloid vegetal.

Ajunsesem la următoarea idee: presupunând că tenta de nebunie se afla şi în sângele lui Geoffrey Denman, n-ar fi putut el să se sinucidă? Într-o anumită perioadă a vieţii, el studiase medicina şi cunoştea foarte bine otrăvurile şi efectele acestora.

Nu credeam că era un lucru foarte probabil, dar nu mă puteam gândi la altceva. Şi aproape îmi pierdusem răbdarea, vă spun sincer. Acum, aş zice că voi, tinerii de astăzi, veţi râde. Dar eu când mă aflu într-adevăr la ananghie îmi spun întotdeauna o mică rugăciune, oriunde, când mă plimb pe stradă sau mă aflu într-un bazar şi întotdeauna obţin un răspuns. Acesta poate fi un fleac, aparent fără nici o legătură cu subiectul, dar iată despre ce este vorba. Am avut acest text prins cu ace deasupra patului meu când eram mică: „întreabă şi ţi se va răspunde”! În dimineaţa de care vă povesteam, mă plimbam pe strada principală şi mă rugam din toate puterile. Am închis ochii şi când i-am deschis, ce credeţi că a fost primul lucru pe care l-am văzut?

Feţele a cinci persoane, manifestând diferite grade de curiozitate, se întoarseră spre Miss Marple. Totuşi, trebuie să nu ne îndoim vreo clipă că niciunul n-ar fi ghicit răspunsul corect la întrebare.

— Am văzut, continuă Miss Marple convingătoare, vitrina de la magazinul vânzătorului de peşte. Era un singur lucru în ea, un haddock proaspăt.

Se uită în jur triumfătoare.

— O, dumnezeule! Exclamă Raymond West. Un răspuns la o rugăciune – un haddock proaspăt!

— Da, Raymond, zise Miss Marple severă, şi n-are rost să fii profan. Mâna Domnului este pretutindeni. Primul lucru pe care l-am văzut acolo au fost petele negre – semnele degetului cel mare al Sf. Petru. Aşa e legenda, o ştiţi. Degetul cel mare al Sf. Petru. Şi asta m-a făcut să înţeleg. Aveam nevoie de credinţă, de credinţa adevărată dintotdeauna a Sf. Petru. Am legat cele două lucruri, credinţă şi peşte.

Sir Henry îşi suflă nasul în grabă. Joyce îşi muşcă buza.

— Acum, ce mi-a dat prin gând? În mod sigur, atât bucătăreasa cât şi camerista menţionaseră că peştele fusese unul dintre lucrurile despre care vorbise muribundul. Eram convinsă, absolut convinsă că exista o anumită soluţie pentru mister în aceste cuvinte. M-am întors acasă hotărâtă să dau de capătul afacerii.

Se opri.

V-a trecut vreodată prin minte, continuă bătrâna doamnă, cât de mult ignorăm ceea ce se numeşte, cred, contextul? Este un loc pe lângă Dartmoor numit Grey Wethers. Dacă vorbeşti cu un fermier de acolo şi menţionezi Grey Wethers, el va conchide, probabil, că te referi la cercurile acelea din piatră, deşi e posibil ca să vorbeşti despre starea vremii; şi, la fel, dacă te referi la cercurile de piatră, un străin, care ar auzi un fragment din conversaţie, ar putea crede că te referi la starea vremii. Deci, când repetăm o conversaţie, de regulă, nu repetăm cuvintele exacte; adăugăm alte cuvinte care ni se par c-ar însemna exact acelaşi lucru.

Am stat de vorbă separat cu bucătăreasa şi cu Dorothy. Am întrebat bucătăreasa dacă era pe deplin sigură că stăpânul ei menţionase cu adevărat heap of fish, adică o grămadă de peşte. Ea a spus că era sigură.

— Acestea au fost cuvintele lui exacte, am întrebat-o, sau a menţionat un anume soi de peşte?

— Asta e, spuse bucătăreasa, era un soi deosebit de peşte, dar nu-mi pot reaminti acum care. O grămadă de… Ce era? Nu peşte de făcut mâncare. Să fi fost biban… Sau ştiucă? Nu. Nu începea cu p*1.

Dorothy şi-a reamintit, de asemenea, că stăpânul ei menţionase un fel special de peşte. „Era un tip străin de peşte”, spuse ea… A pile of adică o grămadă de… Ce a zis că era?

— A spus el heap sau pile? Am întrebat-o*2.

— Cred că a spus pile. Dar, vedeţi, nu prea sunt sigură, e atât de greu să-ţi aminteşti cuvintele exacte, nu-i aşa, Miss Marple, în special când nu par să aibă vreun sens. Dar acum, când stau şi mă gândesc sunt aproape sigură că a spus pile şi peştele începea cu C; dar nu era nici cod, nici langustă*3.

Ceea ce urmează este partea de care sunt într-adevăr mândră, se însenină Miss Marple, pentru că, bineînţeles, nu ştiu nimic despre medicamente, care mi se par lucruri neplăcute, periculoase. Am păstrat de la bunica mea o veche reţetă pentru ceai din tanacetum care valorează cât un munte din medicamentele voastre. Ştiam că erau mai multe volume de medicină în casă şi într-unui din ele se afla un index de medicamente. Ştiţi, părerea mea era că Geoffrey luase o anumită otravă şi încerca să-i spună numele.

Ei bine, m-am uitat întâi la lista cu H, începând cu He. Nimic acolo care să sune apropiat; apoi am început cu P. Şi aproape imediat am dat de… Ce credeţi?

Se uită roată, amânându-şi momentul său de triumf.

Pilocarpină. N-aţi putea înţelege un om care abia vorbeşte şi încearcă cu greu să pronunţe cuvântul! Cum i-ar suna unei bucătărese care n-a auzit niciodată cuvântul? Nu i-ar lăsa impresia de pile of carpi adică o grămadă de crap?

— Pe cinstea mea! Exclamă sir Henry.

— Nu m-aş fi gândit o clipă la asta, zise doctorul Pender.

— Extrem de interesant, remarcă domnul Petherick. Chiar extraordinar.

— Am răsfoit repede la pagina arătată de index. Am citit despre pilocarpină şi efectele ei asupra ochilor şi ale altor organe care nu păreau să aibă vreo legătură cu acest caz, dar, în cele din urmă, am ajuns la o propoziţie cât se poate de semnificativă: „A fost testată cu succes ca antidot pentru otrăvirea cu atropină”.

Nu pot să vă spun cât m-am luminat atunci. Nu mă gândisem niciodată că Geoffrey Denman s-ar fi putut sinucide. Nu, această nouă soluţie era nu numai probabilă, dar şi cea corectă, pentru că îmi dădeam seama că toate elementele se potriveau în mod logic.

— N-am de gând să încerc să ghicesc, interveni Raymond. Continuă, mătuşă Jane şi explică-ne ce era atât de uimitor de clar pentru dumneata.

— Evident că eu nu mă pricep deloc la medicină, recunoscu Miss Marple, dar s-a întâmplat să ştiu un lucru, că atunci când vederea a început să mă lase, doctorul mi-a prescris să pun picături de sulfat de atropină în ei. M-am dus direct sus în camera bătrânului Denman. L-am luat la sigur.

— Domnule Denman, ştiu totul. De ce v-aţi otrăvit fiul?

Mă privi câteva minute – era un bătrân destul de frumos în felul său – şi apoi izbucni în râs. A fost unul dintre cele mai urâte hohote de râs pe care le-am auzit în viaţa mea. Vă pot asigura că mi s-a făcut pielea găină. Mai auzisem aşa ceva numai o singură dată înainte, când biata doamnă Jones s-a scrântit la cap.

— Da, recunoscu el, i-am făcut felul lui Geoffrey. Am fost mai deştept decât Geoffrey. Avea de gând să mă ducă de aici, nu-i aşa? Să mă închidă într-un azil? I-am auzit vorbind despre asta. Mabel este o fată bună… Mabel mi-a ţinut partea, dar ştiam că nu va fi în stare să i se opună lui Geoffrey. În cele din urmă ar fi făcut cum vroia el; întotdeauna a procedat aşa. Dar l-am aranjat… L-am

aranjat pe bunul, iubitul meu fiu! Ha, ha! M-am strecurat noaptea. A fost foarte uşor. Brewster era plecată. Dragul meu fiu dormea; avea un pahar cu apă lângă pat; se trezea întotdeauna în mijlocul nopţii şi-l bea. Am vărsat-o… Ha, ha!… Şi am turnat sticluţa cu picături de ochi în pahar. El avea să se trezească şi să-l dea peste cap înainte de a-şi da seama ce era. Doar o lingură de picături… Suficient, suficient. Şi aşa a făcut! Au venit la mine dimineaţa şi mi-au adus vestea cu foarte multă grijă. Se temeau să nu mă supere. Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!

— Ei bine, zise Miss Marple, acesta este sfârşitul povestirii. Desigur, bietul bătrân a fost internat într-un azil. Nu era chiar responsabil pentru ceea ce făcuse, adevărul a fost dezvăluit şi toată lumea s-a întristat pentru Mabel şi nu mai ştiau ce să facă să se împace cu ea pentru bănuielile lor nejuste. Dar, dacă Geoffrey nu şi-ar fi dat seama ce lucru înghiţise şi n-ar fi încercat să facă pe toată lumea să înţeleagă să-i aducă antidotul repede, n-am fi descoperit niciodată. Cred că sunt simptome foarte clare ale atropinei – pupilele dilatate ale ochilor şi chestii din astea, dar, sigur, aşa cum am spus, dr. Rawlinson era foarte miop, bietul bătrân. Şi în aceeaşi carte de medicină, pe care am continuat s-o citesc – şi o parte din ea a fost cât se poate de interesantă – se descriau simptomele otrăvirii cu ptomaină şi atropină şi ele nu se deosebesc. Dar vă pot asigura că niciodată n-am văzut o grămadă de haddock proaspăt fără să mă gândesc la semnul degetului cel mare al Sf. Petru.

Urmă o tăcere foarte lungă.

— Draga mea prietenă, spuse domnul Petherick, draga mea prietenă eşti într-adevăr uluitoare.

— Voi recomanda Scotland Yard-ului să vină la dumneata să-ţi ceară sfaturi, zise sir Henry.

— Bine, în orice caz, mătuşă Jane, spuse Raymond, e un lucru pe care nu-l ştii.

— O, ba da, îl ştiu, dragă, spuse Miss Marple. S-a întâmplat chiar înainte de cină, nu-i aşa? Când ai condus-o pe Joyce să

admire apusul de soare. Acela este un loc preferat. Acolo, aproape de gardul viu din iasomie. Unde lăptarul a întrebat-o pe Annie dacă poate să anunţe căsătoria.

— La naiba, mătuşă Jane, sări Raymond, nu ne strica povestea noastră de iubire. Joyce şi cu mine nu suntem ca lăptarul şi Annie.

— Vezi, aici greşeşti, dragă, zise Miss Marple. Toată lumea se aseamănă foarte mult, zău. Dar, din fericire, poate nu-şi dau seama de asta.

SFÂRŞIT

* în engleză biban (perch) şi ştiucă (pike) încep cu aceeaşi literă.

* „Heap” şi „pile”sunt sinonime şi înseamnă grămadă.

* în engleză „crayfish”